YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

9 päivänä marraskuuta 2004 *

Asiassa C-444/02,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä,

jonka Monomeles Protodikeio Athinon (Kreikka) on esittänyt 11.7.2002 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 9.12.2002, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Fixtures Marketing Ltd

vastaan

Organismos prognostikon agonon podosfairou AE (OPAP),

* Oikeudenkäyntikieli: kreikka.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, jaostojen puheenjohtajat P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas ja K. Lenaerts (esittelevä tuomari) sekä tuomarit J.-P. Puissochet, R. Schintgen, N. Colneric ja J. N. Cunha Rodrigues,

julkisasiamies: C. Stix-Hackl,
kirjaajat: johtavat hallintovirkamiehet M. Múgica Arzamendi ja M.-F. Contet,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 30.3.2004 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Fixtures Marketing Ltd, edustajanaan dikigoros K. Giannakopoulos,

— Organismos prognostikon agonon podosfairou AE, edustajinaan dikigoros F. Christodoulou, dikigoros K. Christodoulou, dikigoros A. Douzas, dikigoros L. Maravelis ja dikigoros C. Pampoukis,

— Kreikan hallitus, asiamiehinään E. Mamouna, I. Bakopoulos ja V. Kyriazopoulos,

— Belgian hallitus, asiamiehenään A. Snoecx, avustajanaan advocaat P. Vlaemminck,

— Itävallan hallitus, asiamiehenään E. Riedl,

— Portugalin hallitus, asiamiehinään L. Fernandes ja A. P. Matos Barros,

— Suomen hallitus, asiamiehenään T. Pynnä,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään K. Banks ja M. Patakia,

kuultuaan julkisasiamiehen 8.6.2004 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tietokantojen oikeudellisesta suojasta 11 päivänä maaliskuuta 1996 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/9/EY (EYVL L 77, s. 20; jäljempänä direktiivi) tulkintaa.

2 Ennakkoratkaisupyyntö on esitetty asiassa, jossa kantajana on Fixtures Marketing Ltd (jäljempänä Fixtures) ja vastaajana Organismos prognostikon agonon podosfairou AE (jäljempänä OPAP). Kyseinen riita on syntynyt, kun OPAP on käyttänyt veikkauspelin järjestämisessä tietoja, jotka on saatu Englannin ja Skotlannin jalkapallosarjojen ottelujärjestyksistä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Direktiivin tarkoituksena on sen 1 artiklan 1 kohdan mukaan kaikenmuotoisten tietokantojen oikeudellinen suojaaminen. Tietokanta määritellään saman direktiivin 1 artiklan 2 kohdassa niin, että sillä tarkoitetaan sellaisten "teosten, tietojen tai muiden itsenäisten aineistojen kokoelmaa, jotka on järjestetty järjestelmällisellä tai menetelmällisellä tavalla ja [joihin] elektronisesti tai muulla tavoin on mahdollistettu yksilöllinen pääsy".

4 Direktiivin 3 artiklan mukaan "tietokannat, jotka aineiston valinnan tai järjestämisen perusteella muodostavat tekijän omaperäisen henkisen luomuksen", saavat tekijänoikeussuojaa.

5 Direktiivin 7 artiklassa säädetään sui generis -oikeudesta seuraavasti:

"Suojan kohde

1. Jäsenvaltioiden on säädettävä tietokannan valmistajalle oikeus kieltää sellaisen tietokannan, jonka sisällön kerääminen, varmistaminen tai esittäminen merkitsee

määrällisesti ja/tai laadullisesti huomattavaa investointia, koko sisällön tai laadullisesti ja/tai määrällisesti arvioituna olennaisen osan kopiointi ja/tai uudelleenkäyttö.

2. Tätä lukua sovellettaessa tarkoitetaan

a) 'kopioinnilla' tietokannan koko sisällön tai sen olennaisen osan pysyvää tai väliaikaista siirtämistä tallennusalustalta toiselle millä tavalla ja missä muodossa tahansa;

b) 'uudelleenkäytöllä' tietokannan koko sisällön tai sen olennaisen osan mitä tahansa saattamista yleisön saataville kopioita levittämällä, vuokraamalla, onlinesiirrolla tai muulla siirtotavalla. Kun oikeudenhaltija tai joku hänen suostumuksellaan on ensimmäisen kerran myynyt tietokannan kopion yhteisössä, oikeudenhaltijan oikeus määrätä kyseisen kopion edelleenmyymisestä yhteisössä raukeaa.

Julkinen lainaaminen ei ole kopiointia tai uudelleenkäyttöä.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu oikeus voidaan siirtää, luovuttaa tai siihen voidaan antaa sopimukseen perustuva käyttölupa.

4. Tämän artiklan 1 kohdassa säädettyä oikeutta sovelletaan riippumatta siitä, että tekijänoikeus tai muut oikeudet mahdollisesti suojaavat tietokantaa. Sen lisäksi mainittua oikeutta sovelletaan riippumatta siitä, että tekijänoikeus tai muut oikeudet

mahdollisesti suojaavat tietokannan sisältöä. Tietokantojen suojaaminen tämän artiklan 1 kohdassa säädetyllä oikeudella ei rajoita niiden sisältöön kohdistuvia oikeuksia.

5. Tietokannan sisällön epäolennaisten osien jatkuva ja järjestelmällinen kopiointi tai uudelleenkäyttö, jotka voisivat johtaa tämän tietokannan tavanmukaisen käytön vastaisiin toimiin tai jotka voisivat aiheuttaa kohtuutonta vahinkoa tietokannan valmistajan laillisille eduille, eivät ole sallittuja."

6 Direktiivi on saatettu osaksi Kreikan oikeutta lailla 2819/2000 (FEK A' 84/15.3.2000).

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

7 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että Englannin ja Skotlannin jalkapallosarjojen järjestäjät ovat antaneet Football Fixtures Ltd -nimisen yhtiön tehtäväksi säännellä lisenssien kautta näiden jalkapallosarjojen ottelujärjestysten käyttöä Yhdistyneen kuningaskunnan ulkopuolella. Fixtures on puolestaan saanut oikeuden edustaa näihin ottelujärjestyksiin liittyvien immateriaalioikeuksien haltijoita.

8 OPAP:lla on Kreikassa yksinoikeus rahapelien järjestämiseen. Toimintansa yhteydessä se käyttää tietoja, jotka ovat peräisin Englannin ja Skotlannin jalkapallosarjojen ottelujärjestyksistä.

9 Fixtures on nostanut Monomeles Protodikeio Athinonissa kanteen OPAP:a vastaan sillä perusteella, että OPAP loukkaa kyseisiä tietoja käyttämällä sui generis -oikeutta, joka Fixturesilla on direktiivin 7 artiklan perusteella.

10 Direktiiviin liittyvien tulkintaongelmien vuoksi Monomeles Protodikeio Athinon on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Mitä tietokannalla tarkoitetaan ja mikä on direktiivin — — ja erityisesti sen sui generis -oikeutta koskevan 7 artiklan soveltamisala?

2) Kun huomioon otetaan määritelty direktiivin soveltamisala, suojataanko jalkapallosarjojen ottelujärjestyksiä tietokantoina, joiden osalta valmistajalla on sui generis -oikeus, ja millä edellytyksillä näin voi olla?

3) Millä tavoin tietokantaa koskevaa oikeutta tarkkaan ottaen loukataan ja saako tämä oikeus suojaa, kun tietokannan sisältöä muutetaan?"

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Tutkittavaksi ottaminen

11 Suomen hallitus katsoo, että ennakkoratkaisupyyntöä ei voida ottaa tutkittavaksi. Se väittää, että pääasiaan liittyvät oikeudelliset seikat ja tosiseikat on esitetty

ennakkoratkaisupyynnössä epätäsmällisesti, mikä estää sen, että yhteisöjen tuomioistuin voisi antaa hyödyllisiä vastauksia esitettyihin kysymyksiin ja että jäsenvaltiot pystyisivät esittämään perusteltuja huomautuksia näistä kysymyksistä.

12 Tältä osin on syytä muistuttaa, että oikeuskäytännössä on vakiintuneesti todettu, että jotta yhteisön oikeutta voitaisiin tulkita siten, että tulkinta olisi kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen, kansallisen tuomioistuimen on määritettävä esittämiinsä kysymyksiin liittyvät tosiseikat ja oikeussäännöt tai ainakin selostettava ne tosiseikkoja koskevat lähtökohdat, joihin nämä kysymykset perustuvat (asia C-67/96, Albany, tuomio 21.9.1999, Kok. 1999, s. I-5751, 39 kohta).

13 Tietojen antamisella ennakkoratkaisupyynnöissä pyritään paitsi siihen, että näiden tietojen perusteella yhteisöjen tuomioistuin voi antaa vastauksia, joista on hyötyä, myös siihen, että jäsenvaltioilla ja muilla osapuolilla on mahdollisuus esittää huomautuksensa EY:n tuomioistuimen perussäännön 20 artiklan mukaisesti. Yhteisöjen tuomioistuimen on valvottava, että tämä mahdollisuus turvataan, kun otetaan huomioon se, että edellä mainitun artiklan mukaan ainoastaan ennakkoratkaisupyynnöt annetaan tiedoksi kyseisille osapuolille (em. asia Albany, tuomion 40 kohta).

14 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa niistä huomautuksista, jotka pääasian asianosaiset ja jäsenvaltioiden hallitukset ovat esittäneet EY:n tuomioistuimen perussäännön 20 artiklan nojalla, ilmenee, että näille osapuolille on selvinnyt ennakkoratkaisupyynnössä annettujen tietojen perusteella se seikka, että pääasian oikeusriita syntyi siksi, että OPAP oli käyttänyt urheiluvedonlyönnin järjestämiseksi tietoja, jotka olivat peräisin ammattijalkapalloliigojen laatimista jalkapallosarjojen ottelujärjestyksistä, ja että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on tässä yhteydessä esittänyt kysymyksiä, jotka koskevat direktiivin 1 artiklan 2 kohtaan sisältyvää tietokannan käsitettä ja direktiivin 7 artiklassa käyttöön otetun sui generis -oikeuden soveltamisalaa ja merkitystä.

15 Lisäksi ennakkoratkaisupyynnössä on annettu täsmällisempiä tietoja kyseisten jalkapalloliigojen, Football Fixtures Ltd:n ja Fixturesin välisistä suhteista niin, että on ymmärrettävissä, millä perusteella Fixtures vaatii pääasian oikeudenkäynnissä sui generis -oikeuteen liittyvää suojaa.

16 Yhteisöjen tuomioistuin on myös voinut ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämien tietojen perusteella perehtyä siinä määrin pääasian tilanteeseen, että se voi tulkita asianomaisia yhteisön säännöksiä niin, että se ottaa tulkinnassa huomioon kyseisen riidan kohteen.

17 Tästä seuraa, että ennakkoratkaisupyyntö voidaan ottaa tutkittavaksi.

Asiakysymys

Direktiivin 1 artiklan 2 kohtaan sisältyvä tietokannan käsite

18 Ensimmäisellä ja toisella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensinnäkin, mitä direktiivin 1 artiklan 2 kohtaan sisältyvä tietokannan käsite kattaa ja kuuluvatko jalkapallosarjojen ottelujärjestykset tämän käsitteen piiriin.

19 Direktiivissä tarkoitettu tietokanta määritellään direktiivin 1 artiklan 2 kohdassa niin, että sillä tarkoitetaan sellaisten "teosten, tietojen tai muiden itsenäisten aineistojen kokoelmaa, jotka on järjestetty järjestelmällisellä tai menetelmällisellä tavalla ja [joihin] elektronisesti tai muulla tavoin on mahdollistettu yksilöllinen pääsy".

20 Kuten Fixtures ja komissio ovat väittäneet, useista seikoista ilmenee, että yhteisön lainsäätäjän tarkoituksena on ollut antaa direktiiviin sisältyvälle tietokannan käsitteelle laaja sisältö, jonka osalta ei oteta huomioon muodollisia, teknisiä tai aineellisia näkökohtia.

21 Niinpä direktiivin 1 artiklan 1 kohdassa säädetään, että direktiivi koskee "kaikenmuotoisten" tietokantojen oikeudellista suojaa.

22 Komission 15.4.1992 antamassa ehdotuksessa neuvoston direktiiviksi tietokantojen oikeudellisesta suojasta (EYVL C 156, s. 4) tarkoitettiin yksinomaan elektronisia tietokantoja ehdotuksen 1 artiklan ensimmäisen kohdan 1 alakohtaan sisältyneen tietokannan määritelmän mukaisesti, mutta lainsäädäntömenettelyssä päädyttiin siihen, että "tämän direktiivin antama suoja olisi ulotettava koskemaan ei-elektronisessa muodossa olevia tietokantoja", kuten direktiivin 14 perustelukappaleesta ilmenee.

23 Saman direktiivin 17 perustelukappaleen mukaan tietokannan käsite on ymmärrettävä niin, että sillä tarkoitetaan "kaikkia kirjallisia, taiteellisia, musiikillisia tai vastaavia teoskokoelmia tai tekstiä, ääntä, kuvia, lukuja, tosiasioita ja tietoja sisältäviä kokoelmia". Se seikka, että kokoelmaan sisältyvät tiedot tai aineistot liittyvät johonkin urheilulajiin, ei siis ole esteenä sille, että tällaista kokoelmaa pidetään direktiivissä tarkoitettuna tietokantana.

24 Euroopan parlamentti ehdotti lausunnossaan, jonka se antoi 23.6.1993 ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi tietokantojen oikeudellisesta suojasta (EYVL C 194, s. 144), että kokoelmaa pidettäisiin tietokantana vain, jos kokoelmassa on "merkittävä määrä" tietoja, teoksia tai muita aineistoja, mutta tällaista edellytystä ei ole direktiivin 1 artiklan 2 kohtaan sisältyvässä määritelmässä.

25 Tutkittaessa, onko kyse direktiivissä tarkoitetusta tietokannasta, merkitystä ei ole sillä, muodostuuko kokoelma aineistoista, jotka ovat peräisin muusta lähteestä tai muista lähteistä kuin kokoelman muodostavalta henkilöltä, aineistoista, jotka kokoelman muodostaja itse on luonut, vai aineistoista, jotka kuuluvat kumpaankin näistä kahdesta ryhmästä.

26 Toisin kuin Kreikan ja Portugalin hallitukset ovat väittäneet, direktiivissä ei ole mitään, minkä perusteella voitaisiin katsoa, että tietokannaksi määrittelemisen edellytyksenä on se, että kyse on tietokannan tekijän henkisestä luomuksesta. Kuten komissio on todennut, omaperäisyyden kriteerillä on merkitystä ainoastaan tutkittaessa, voiko tietokanta saada direktiivin II luvussa säädettyä tekijänoikeussuojaa, kuten direktiivin 3 artiklan 1 kohdasta sekä 15 ja 16 perustelukappaleesta ilmenee.

27 Tämän laajan tulkinnan mukaisesti direktiivin eri osista on katsottava ilmenevän, että direktiiviin sisältyvälle tietokannan käsitteelle on tunnusomaista toiminnallinen kriteeri.

28 Direktiivin johdanto-osa osoittaa nimittäin, että kun otetaan huomioon 10 perustelukappaleessa mainittu "kaupan ja teollisuuden eri aloilla vuosittain syntyvien ja käsiteltävien tietomäärien voimakas kasvu yhteisön alueella [samoin kuin] muuallakin maailmassa", direktiivissä säädetyllä oikeudellisella suojalla pyritään edistämään sellaisten järjestelmien kehittämistä, jotka soveltuvat tietojen "säilyttämiseen" ja "käsittelyyn", kuten 10 ja 12 perustelukappaleesta ilmenee.

29 Kokoelman luokitteleminen tietokannaksi edellyttää näin ollen ensinnäkin sitä, että kokoelma muodostuu "itsenäisistä aineistoista" eli sellaisista aineistoista, jotka ovat erotettavissa toisistaan niin, ettei erottaminen vaikuta aineistojen informaatiosisällön tai kirjallisen, taiteellisen, musiikillisen tai muun sisällön arvoon. Tällä perusteella

direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle on sen 17 perustelukappaleen mukaan jätetty audiovisuaalisen, elokuvallisen, kirjallisen tai musiikillisen teoksen tallentaminen.

30 Kokoelman luokitteleminen tietokannaksi edellyttää toiseksi sitä, että kokoelman muodostavat itsenäiset aineistot on järjestetty järjestelmällisellä tai menetelmällisellä tavalla ja että aineistoihin on jollain tavoin mahdollistettu yksilöllinen pääsy. Tällä ei tarkoiteta sitä, että tämän järjestelmällisen tai menetelmällisen järjestämistavan pitäisi fyysisesti näkyä, kuten direktiivin 21 perustelukappaleessa todetaan, vaan tämä edellytys merkitsee, että kokoelma on kiinteällä tallennusalustalla, olipa tämä alusta millainen hyvänsä, ja että kokoelmaan liittyy sellainen tekninen keino, kuten direktiivin 13 perustelukappaleessa mainittu elektroninen, elektromagneettinen tai elektro-optinen menetelmä, tai muu keino, kuten hakemisto, sisällysluettelo, rakennetiedot tai luokitteluperiaatteet, joka mahdollistaa jokaisen kokoelmaan kuuluvan itsenäisen aineiston paikallistamisen.

31 Tämän toisen edellytyksen perusteella direktiivissä tarkoitettu tietokanta, jolle on ominaista se, että siihen kuuluu jokaisen siihen sisältyvän aineiston löytämisen mahdollistava keino, voidaan erottaa sellaisesta aineistokokoelmasta, josta voidaan saada informaatiota mutta johon ei liity keinoa siihen sisältyvien yksittäisten aineistojen käsittelemiseksi.

32 Edellä esitetyn perusteella direktiivin 1 artiklan 2 kohtaan sisältyvällä tietokannan käsitteellä tarkoitetaan kokoelmaa, joka sisältää sellaisia teoksia, tietoja tai muita aineistoja, jotka ovat erotettavissa toisistaan niin, ettei erottaminen vaikuta niiden sisällön arvoon, ja johon kuuluu sellainen menetelmä tai järjestelmä, joka mahdollistaa jokaisen kokoelmaan sisältyvän aineiston löytämisen, olipa tämä menetelmä tai järjestelmä luonteeltaan millainen hyvänsä.

33 Pääasian oikeudenkäynnissä jalkapallo-ottelun päivämäärä, kellonaika sekä koti- ja vierasjoukkueen nimet kuuluvat direktiivin 1 artiklan 2 kohtaan sisältyvään itsenäisten aineistojen käsitteeseen, koska niillä on oma itsenäinen informaatio-arvonsa.

34 Vaikka nimittäin jalkapallosarjan kannalta keskeistä on se, että kyseisen jalkapallosarjan ottelut otetaan huomioon kokonaisuutena, tietyn jalkapallo-ottelun päivämäärää, kellonaikaa ja koti- ja vierasjoukkueen nimiä koskevilla tiedoilla on itsenäistä arvoa, koska ottelusta kiinnostuneet ulkopuoliset saavat niistä merkityksellistä informaatiota.

35 Jalkapallosarjan eri ottelukierrosten otteluiden päivämäärät, kellonajat ja koti- ja vierasjoukkueiden nimet muodostavat näin ollen yhteen koottuna itsenäisten aineistojen kokoelman. Jalkapallo-otteluiden päivämäärien, kellonaikojen ja koti- ja vierasjoukkueiden nimien järjestäminen ottelujärjestykseksi täyttää järjestelmällistä tai menetelmällistä järjestämistä koskevan edellytyksen ja sen edellytyksen, jonka mukaan tähän kokoelmaan sisältyviin aineistoihin on oltava mahdollista päästä yksilöllisesti. Tätä päätelmää ei aseta kyseenalaiseksi se Kreikan ja Itävallan hallitusten mainitsema seikka, että kunkin ottelun koti- ja vierasjoukkue on alkujaan määritetty arpomalla.

36 Tästä seuraa, että pääasian oikeudenkäynnissä kyseessä olevan kaltainen jalkapallosarjan ottelujärjestys on direktiivin 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu tietokanta.

Sui generis -oikeuden soveltamisala

37 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee seuraavaksi yhteisöjen tuomioistuimelta ensimmäisen ja toisen kysymyksensä yhteydessä, millainen soveltamisala sui generis -oikeuden nojalla saatavalla suojalla on pääasian oikeudenkäynnissä kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa.

38 Direktiivin 7 artiklan 1 kohdan mukaan sui generis -oikeuden mukaista suojaa saavat ainoastaan ne tietokannat, jotka täyttävät sen täsmällisesti määritellyn kriteerin, että tietokannan sisällön kerääminen, varmistaminen tai esittäminen merkitsee määrällisesti ja/tai laadullisesti huomattavaa investointia.

39 Direktiivin 9, 10 ja 12 perustelukappaleen mukaan direktiivin päämääränä on — kuten OPAP ja Kreikan hallitus ovat esittäneet — kannustaa ja suojata investointeja tietojen "säilyttämiseen" ja "käsittelyyn" käytettäviin järjestelmiin, jotka myötävaikuttavat tietopalvelumarkkinoiden kehitykseen tilanteessa, jolle on tyypillistä eri toimialoilla vuosittain syntyvien ja käsiteltävien tietomäärien voimakas kasvu. Tästä seuraa, että tietokannan sisällön keräämiseen, varmistamiseen tai esittämiseen liittyvän investoinnin käsite on ymmärrettävä yleisesti niin, että sillä tarkoitetaan investointia, joka on tehty itse tietokannan muodostamiseksi.

40 Tässä yhteydessä tietokannan sisällön keräämiseen liittyvän investoinnin käsite on — kuten OPAP sekä Belgian, Itävallan ja Portugalin hallitukset ovat esittäneet — ymmärrettävä niin, että sillä tarkoitetaan voimavaroja, jotka käytetään olemassa olevien itsenäisten aineistojen etsintään ja niiden kokoamiseen tietokantaan, eikä sillä tarkoiteta niitä voimavaroja, jotka käytetään itsenäisten aineistojen luomiseen. Direktiivissä säädetyn, sui generis -oikeuden nojalla saatavan suojan tavoitteena on nimittäin se, että kannustetaan olemassa olevien tietojen säilyttämiseen ja käsittelyyn käytettävien järjestelmien luomiseen, eikä tavoitteena siis ole se, että luotaisiin aineistoja, jotka voitaisiin myöhemmin koota tietokantaan.

41 Tätä tulkintaa tukee direktiivin 39 perustelukappale, jonka mukaan sui generis -oikeuden tarkoituksena on taata suoja tietokannan "sisällön laatimisen ja kokoamisen" yhteydessä tehtyjen taloudellisten ja ammatillisten investointien tulosten väärinkäyttämiseltä. Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 67–72 kohdassa, siitä huolimatta, että eri kieliversioissa käytetyt termit poikkeavat hieman toisistaan, kaikki tämän 39 perustelukappaleen kieliversiot tukevat sitä tulkintaa, jonka mukaan keräämisen käsite ei kata tietokantaan sisällytettävien aineistojen luomista.

42 Direktiivin 19 perustelukappale, jonka mukaan useista musiikkiesitysten tallenteista muodostuvaan CD-koosteeseen ei liity sui generis -suojan edellyttämää riittävää investointia, on lisäperusteluna tälle tulkinnalle. Siitä ilmenee nimittäin, että tietokannassa olevien teosten tai aineistojen eli tässä tapauksessa CD-koosteen luomiseen käytettyjä voimavaroja ei voida rinnastaa investointiin, joka liittyy tietokannan sisällön keräämiseen, eikä näitä voimavaroja voida siksi ottaa huomioon tutkittaessa, onko tietokannan muodostamiseen liittyvä investointi huomattava.

43 Tietokannan sisällön varmistamiseen liittyvän investoinnin käsite on ymmärrettävä niin, että sillä tarkoitetaan voimavaroja, jotka tietokantaa muodostettaessa ja sen toiminnan aikana käytetään etsittyjen aineistojen paikkansapitävyyden tarkastamiseen sen varmistamiseksi, että tietokantaan sisällytettävä tai sisältyvä informaatio on luotettavaa. Tietokannan sisällön esittämiseen liittyvän investoinnin käsite kattaa puolestaan ne voimavarat, joilla tietokannasta pyritään tekemään tietojenkäsittelyyn soveltuva, eli ne voimavarat, jotka käytetään tietokantaan sisältyvien aineistojen järjestelmälliseen tai menetelmälliseen järjestämiseen ja siihen, että mahdollistetaan yksilöllinen pääsy aineistoihin.

44 Tietokannan muodostamiseen liittyvä investointi voi koostua inhimillisten, taloudellisten tai teknisten voimavarojen tai keinojen käytöstä, mutta investoinnin on oltava määrällisesti tai laadullisesti huomattava. Määrää koskevalla arvioinnilla viitataan laskettavissa olevien voimavarojen käyttöön ja laatua koskevalla arvioinnilla ponnistuksiin, jotka eivät ole mitattavissa, kuten henkisiin ponnistuksiin tai energian käyttöön, kuten direktiivin 7, 39 ja 40 perustelukappaleesta ilmenee.

45 Tässä yhteydessä se, että tietokannan muodostaminen liittyy päätoiminnan harjoittamiseen, jonka osana tietokannan muodostava henkilö samalla myös luo tähän tietokantaan sisällytettävät aineistot, ei sinänsä estä sitä, että tämä henkilö voi vaatia sui generis -oikeuden nojalla saatavaa suojaa; edellytyksenä tältä osin on

kuitenkin se, että tämä henkilö osoittaa, että näiden aineistojen keräämiseen, varmistamiseen ja esittämiseen, sellaisina kuin niiden merkitystä on täsmennetty tämän tuomion 40–43 kohdassa, on tehty määrällisesti tai laadullisesti huomattava investointi, joka on itsenäinen suhteessa näiden aineistojen luomiseen käytettyihin voimavaroihin.

46 Vaikka tietojen etsintä ja niiden paikkansapitävyyden varmistaminen tietokantaa muodostettaessa ei lähtökohtaisesti edellytä tietokannan muodostavalta henkilöltä erityisten voimavarojen käyttöä, koska tämä henkilö on luonut tiedot ja ne ovat hänen käytettävissään, tietojen kokoaminen, niiden järjestelmällinen tai menetelmällinen järjestäminen tietokannan osaksi, yksilöllisen tietoihin pääsyn mahdollistaminen ja tietojen paikkansapitävyyden varmistaminen tietokannan koko toimintaajan kuluessa voivat edellyttää direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua määrällisesti ja/tai laadullisesti huomattavaa investointia.

47 Pääasian oikeudenkäynnissä kyseessä oleva voimavarojen käyttäminen siihen, että jalkapallosarjojen organisoinnin yhteydessä määritetään kyseisten jalkapallosarjojen eri ottelukierrosten otteluiden päivämäärät, kellonajat ja koti- ja vierasjoukkueet, on investointi, joka liittyy ottelujärjestyksen luomiseen, kuten OPAP sekä Belgian, Itävallan ja Portugalin hallitukset ovat esittäneet. Tällainen investointi, joka koskee itse jalkapallosarjojen organisointia, liittyy tietokantaan sisällytettävien tietojen eli eri jalkapallosarjojen jokaista yksittäistä ottelua koskevien tietojen luomiseen. Tätä investointia ei siis voida ottaa huomioon sovellettaessa direktiivin 7 artiklan 1 kohtaa.

48 Näin ollen on tutkittava, merkitseekö jalkapallosarjan ottelujärjestyksen sisällön kerääminen, varmistaminen tai esittäminen määrällisesti tai laadullisesti huomattavaa investointia, kun tarkastelun ulkopuolelle jätetään edellisessä tuomion kohdassa mainittu investointi.

49 Jalkapallosarjan ottelujärjestykseen otettavien tietojen etsiminen ja kokoaminen eivät edellytä erityistä ponnistusta ammattijalkapalloliigoilta. Näiden tietojen etsiminen ja kokoaminen liittyvät nimittäin erottamattomasti yhteen näiden tietojen luomisen kanssa, ja nämä liigat osallistuvat tähän luomiseen jalkapallosarjojen organisoinnista vastaavina tahoina. Jalkapallosarjan ottelujärjestyksen sisällön kerääminen ei siis edellytä mitään sellaista investointia, joka olisi itsenäinen suhteessa siihen investointiin, jota ottelujärjestykseen sisällytettävien tietojen luominen edellyttää.

50 Ammattijalkapalloliigojen ei myöskään tarvitse tehdä mitään erityistä ponnistusta tarkistaakseen jalkapallosarjojen otteluita koskevien tietojen paikkansapitävyyden ottelujärjestystä laadittaessa, koska jalkapalloliigat ovat itse mukana luomassa näitä tietoja. Ottelukauden aikana ottelujärjestyksen sisällön paikkansapitävyys varmistetaan — kuten Fixturesin huomautuksista ilmenee — niin, että tiettyjä ottelujärjestyksen tietoja mukautetaan silloin, kun jalkapalloliigat päättävät siirtää ottelua tai ottelukierrosta tai kun tällainen siirto tehdään yhteisymmärryksessä liigojen kanssa. Tällaisen varmistamisen ei voida katsoa merkitsevän huomattavaa investointia.

51 Myös jalkapallosarjan ottelujärjestyksen esittäminen on läheisessä yhteydessä ottelujärjestykseen sisältyvien tietojen luomiseen. Tämän esittämisen ei siksi voida katsoa edellyttävän sellaista investointia, joka olisi itsenäinen suhteessa siihen investointiin, joka liittyy tietokantaan sisällytettävien tietojen luomiseen.

52 Tästä seuraa, että jalkapallosarjan ottelujärjestyksen sisällön keräämisen, varmistamisen tai esittämisen ei voida katsoa merkitsevän sellaista huomattavaa investointia, jonka perusteella direktiivin 7 artiklassa säädetyn sui generis -oikeuden nojalla saatava suoja voisi kattaa kyseisen ottelujärjestyksen.

53 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen ja toiseen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava seuraavasti:

— Direktiivin 1 artiklan 2 kohtaan sisältyvällä tietokannan käsitteellä tarkoitetaan kokoelmaa, joka sisältää sellaisia teoksia, tietoja tai muita aineistoja, jotka ovat erotettavissa toisistaan niin, ettei erottaminen vaikuta niiden sisällön arvoon, ja johon kuuluu sellainen menetelmä tai järjestelmä, joka mahdollistaa jokaisen kokoelmaan sisältyvän aineiston löytämisen, olipa tämä menetelmä tai järjestelmä luonteeltaan millainen hyvänsä.

— Pääasian oikeudenkäynnissä kyseessä olevan kaltainen jalkapallosarjan ottelujärjestys on direktiivin 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu tietokanta.

— Direktiivin 7 artiklan 1 kohtaan sisältyvä tietokannan sisällön keräämiseen liittyvän investoinnin käsite on ymmärrettävä niin, että sillä tarkoitetaan voimavaroja, jotka käytetään olemassa olevien aineistojen etsintään ja niiden kokoamiseen tietokantaan. Tämä käsite ei kata niitä voimavaroja, jotka käytetään tietokannan sisällön muodostavien aineistojen luomiseen. Kun kyse on ottelujärjestyksen laatimisesta jalkapallosarjojen organisoimista varten, tämä käsite ei siis kata niitä voimavaroja, jotka käytetään jalkapallosarjan eri otteluiden päivämäärien ja kellonaikojen sekä niissä vastakkain pelaavien joukkueiden määrittämiseen.

54 Edellä esitetyn perusteella kolmanteen ennakkoratkaisukysymykseen ei ole syytä vastata.

Oikeudenkäyntikulut

55 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä

vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimessa, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Tietokantojen oikeudellisesta suojasta 11 päivänä maaliskuuta 1996 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/9/EY 1 artiklan 2 kohtaan sisältyvällä tietokannan käsitteellä tarkoitetaan kokoelmaa, joka sisältää sellaisia teoksia, tietoja tai muita aineistoja, jotka ovat erotettavissa toisistaan niin, ettei erottaminen vaikuta niiden sisällön arvoon, ja johon kuuluu sellainen menetelmä tai järjestelmä, joka mahdollistaa jokaisen kokoelmaan sisältyvän aineiston löytämisen, olipa tämä menetelmä tai järjestelmä luonteeltaan millainen hyvänsä.

Pääasian oikeudenkäynnissä kyseessä olevan kaltainen jalkapallosarjan ottelujärjestys on direktiivin 96/9 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu tietokanta.

Direktiivin 96/9 7 artiklan 1 kohtaan sisältyvä tietokannan sisällön keräämiseen liittyvän investoinnin käsite on ymmärrettävä niin, että sillä tarkoitetaan voimavaroja, jotka käytetään olemassa olevien aineistojen etsintään ja niiden kokoamiseen tietokantaan. Tämä käsite ei kata niitä voimavaroja, jotka käytetään tietokannan sisällön muodostavien aineistojen luomiseen. Kun kyse on ottelujärjestyksen laatimisesta jalkapallosarjojen organisoimista varten, tämä käsite ei siis kata niitä voimavaroja, jotka käytetään jalkapallosarjan eri otteluiden päivämäärien ja kellonaikojen sekä niissä vastakkain pelaavien joukkueiden määrittämiseen.

Allekirjoitukset